

โครงการพัฒนาผลงานวิจัยเขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคม

สรุปผลวิจัย

เรื่อง

สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563

ผู้วิจัย

ดร.รวิชญูธรรม ทองแมน

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

พฤษภาคม 2564

งานวิจัยเรื่อง	สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563
ผู้วิจัย	นายรวิษุฒม์ ทองมั่น ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ดำเนินการวิจัยโดย	กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการ ก.ต.ป.น.
ปีที่ทำวิจัย	เมษายน พ.ศ.2564 (ปีการศึกษา 2563)

สรุปผลวิจัย

รายงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่ดำเนินงานมาแล้วในปีการศึกษา 2563 จำแนกเป็น 4 ด้านคือ ด้านกระบวนการนิเทศภายใน ด้านกิจกรรมการนิเทศภายในด้านการส่งเสริมและการสนับสนุน และด้านผลของการนิเทศภายใน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 123 คนที่ตอบแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผ่านระบบ Google Form ในลักษณะลิงก์และ QR Code และสมัครใจในการตอบบนโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M=4.36, SD=0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับสภาพการดำเนินงาน จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านกระบวนการนิเทศภายใน ($M=4.41, SD=0.09$) ด้านการส่งเสริมและการสนับสนุน ($M=4.41, SD=0.14$) ด้านกิจกรรมการนิเทศภายใน ($M=4.34, SD=0.23$) และด้านผลของการนิเทศภายใน ($M=4.33, SD=0.07$)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า โรงเรียนในสังกัดโดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน และมีความประสงค์ให้จัดกิจกรรมเพิ่มพูนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการนิเทศภายในแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รวมถึงกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศภายใน และเสนอแนะให้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นในลักษณะของระบบการนิเทศแบบออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับทราบผล (ภาพรวม ระดับเขตพื้นที่การศึกษา) ในการศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ทั้งนี้สามารถพิจารณาผลการประเมินรายประเด็นย่อยๆ และปรับปรุง พัฒนางานนิเทศภายในให้มีคุณภาพมากขึ้นในการศึกษาต่อไป และเมื่อเปรียบเทียบกับสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนตนเอง รวมถึงศึกษาความพึงพอใจของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายใน

1.2 สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ควรได้ใช้สารสนเทศจาก ผลการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานรายกิจกรรมย่อยในการส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมนิเทศภายในของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 วิจัยสังเคราะห์วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ที่ทำให้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ(PLC) ทั้งด้านกิจกรรมนิเทศภายใน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ เป็นแบบอย่างได้ ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ ส่งเสริมให้ครูเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน วิธีการส่งเสริมครูให้เป็นผู้สังเกตและสะท้อนผลอย่างมืออาชีพ การพัฒนา งานประจำวันของครูสู่การทำวิจัย (R2R) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และ การพัฒนาระบบคลังรายงานสารสนเทศ PLC ของโรงเรียนตามหลักการจัดการความรู้ (KM)

2.2 วิจัยเชิงประเมินโครงการนิเทศภายในโรงเรียน

2.3 วิจัยพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนแบบอิงพื้นที่เป็นฐานที่มีประสิทธิผลและ เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนตนเอง ทั้งนี้อาจเน้นการเก็บรวบรวมในลักษณะข้อมูลเชิงคุณภาพร่วมด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียน มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้คะแนนประเมิน 5 ระดับและแปล ความหมาย ดังนี้

- คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพที่ปฏิบัติที่แท้จริงในโรงเรียน/มีความคิดเห็นด้วยระดับมากที่สุด
- คะแนน 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพที่ปฏิบัติที่แท้จริงในโรงเรียน/มีความคิดเห็นด้วยระดับมาก
- คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพที่ปฏิบัติที่แท้จริงในโรงเรียน/มีความคิดเห็นด้วยระดับปานกลาง
- คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพที่ปฏิบัติที่แท้จริงในโรงเรียน/มีความคิดเห็นด้วยระดับน้อย
- คะแนน 0.00-1.50 หมายถึง มีสภาพที่ปฏิบัติที่แท้จริงในโรงเรียน/มีความคิดเห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ด้าน / รายการประเมิน	ระดับสภาพ/ความเห็น		
		M	SD	แปลผล
ด้านกระบวนการนิเทศภายใน		4.41	0.09	มาก
1	มีการระบุสภาพปัญหาและทำความเข้าใจปัญหาพร้อมกัน เพื่อการนิเทศ	4.43	0.63	มาก
2	กำหนดวัตถุประสงค์การนิเทศชัดเจน	4.59	0.61	มากที่สุด
3	กำหนดกิจกรรมการนิเทศอย่างหลากหลาย	4.33	0.69	มาก
4	การพิจารณาความเป็นไปได้ของกิจกรรมการนิเทศ	4.38	0.65	มาก
5	ดำเนินการนิเทศเป็นไปตามแผน และติดตามผลการปฏิบัติงาน	4.33	0.67	มาก
6	ประเมินผลการนิเทศเพื่อหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา	4.30	0.72	มาก
7	นำผลการประเมินการนิเทศภายใน มาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น	4.46	0.72	มาก
ด้านกิจกรรมการนิเทศภายใน		4.34	0.23	มาก
8	มีการจัดทำคำสั่งเพื่อขับเคลื่อนระดับโรงเรียน และจัดประชุมปรึกษาหรือเตรียมการด้านต่างๆ	4.67	0.65	มากที่สุด
9	การสนับสนุนให้มีการศึกษาเอกสารทางวิชาการและแหล่งข้อมูลต่างๆ	4.44	0.74	มาก
10	การให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาของผู้นิเทศ	4.51	0.67	มากที่สุด
11	การเยี่ยมชั้นเรียน หรือการสังเกตการสอนของผู้นิเทศในกิจกรรมเปิดชั้นเรียน	4.55	0.63	มากที่สุด
12	การจัดและส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมสัมมนาในเวทีวิชาการต่างๆ	4.51	0.66	มากที่สุด
13	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในโรงเรียนแบบกลุ่มใหญ่	4.28	0.78	มาก
14	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบสายชั้น หรือ ในกลุ่มวง PLC	4.37	0.72	มาก
15	การจัดกลุ่มพัฒนาการสอนตามสายชั้น	4.09	0.89	มาก
16	การจัดศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จเพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้ครู	3.77	1.06	มากที่สุด
17	การจัดครูเข้าอบรมทั้งในโรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น	4.41	0.78	มาก
18	การจัดกลุ่มระดมสมองและการทำงานเป็นทีม	4.34	0.77	มาก
19	การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตรไปใช้	4.44	0.67	มาก
20	การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (LS.)มาใช้พัฒนางานการสอน	4.09	0.81	มาก
21	การนำเสนอผลงานการจัดการเรียนรู้ ต่อที่ประชุมประจำเดือน/ งานเปิดบ้านวิชาการในโรงเรียน / งานมหกรรมวิชาการ สพม.สุรินทร์	4.28	0.78	มาก
ด้านการส่งเสริมและการสนับสนุน		4.41	0.14	มาก
22	ผู้บริหารเข้าใจและเห็นความสำคัญต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการPLCผ่านLS	4.49	0.68	มาก
23	การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน	4.32	0.76	มาก
24	การสนับสนุนสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยรองรับการศึกษาหาความรู้	4.38	0.71	มาก
25	โรงเรียนมีแหล่งความรู้ให้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน	4.20	0.78	มาก
26	ได้รับการเสริมแรงให้กำลังใจจากผู้บริหารหรือผู้ให้การนิเทศ	4.50	0.71	มาก
27	สภาพโรงเรียนมีบรรยากาศทางวิชาการ	4.35	0.68	มาก
28	การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการนิเทศ	4.60	0.60	มากที่สุด
ด้านผลของการนิเทศภายใน		4.33	0.07	มาก
29	โรงเรียนมีการนิเทศภายในที่สามารถพัฒนาครูให้มีศักยภาพสูงในการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะเชิงรุก	4.35	0.64	มาก
30	ครูมีความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบALเพิ่มมากขึ้น	4.38	0.63	มาก
31	ครูหรือสมาชิกในวงPLC มีทักษะการเป็นผู้สังเกตชั้นเรียนหรือรู้จักเก็บประเด็นรายละเอียดพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน	4.33	0.68	มาก
32	ครูหรือสมาชิกในวงPLCมีทักษะการสะท้อนคิดอย่างสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น	4.30	0.64	มาก

33	มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในโรงเรียนหรือมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียน	4.41	0.64	มาก
34	ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้	4.36	0.64	มาก
35	ผู้เรียนมีการเรียนรู้และพัฒนาเต็มศักยภาพ	4.33	0.66	มาก
36	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น	4.15	0.64	มาก
37	โดยภาพรวม งานนิเทศภายในโรงเรียนของเรา เป็นระบบมากขึ้น	4.32	0.66	มาก
38	ความพอใจในภาพรวมของกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนของเรา	4.35	0.64	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	0.16	มาก